

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa J. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL CAMI D'EN PESTAÑA

Al davant la llum, al darrera les tenebres.

Burguete ja ha tornat

L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc ja ha tornat a la península. Està malalt. La seva malaltia és política. Diu que pateix del paidor. Diu que el clima africà no li prova. En veritat, el general Burguete no ha pogut pair el vet posat pel Govern als seus plans bèl·lics.

L'Alt Comissari volia anar a Alhucemes, i el Govern no li ha deixat anar. En aquest punt concret, donem la raó al Govern. Però és que els ministres no coneixien el temperament del general Burguete? Aquest és un home d'aquells que podem nomenar «homes de trencadissa». I el seu lloc no era a l'Àfrica, on tantes coses fràgils hi ha en aquests moments.

Torna el general Burguete. No ha perdut el temps del tot. En unes poques setmanes ha pronunciat vint discursos, ha escrit cent proclames. I ara publicarà, segurament, un llibre sobre la qüestió del Marroc. Les desgràcies—ai!—mai venen soles...

Un nou episodi

Una altra dimissió. Un altre conflicte de Govern. Una altra crisi política, segurament. El general Burguete, ha dimitit i En Sánchez Guerra, torna a oferir-nos la teoria de l'autoritat del Govern responsable.

En Sánchez Guerra, té raó. Militars i civils, no fan més que complir una funció que l'Estat els hi assigna. Quan el funcionari civil, deixa de complir-la, arriba la dissolució del cos d'empleats que's nega, encara que transitòriament, a realitzar la seva finalitat. Si un funcionari militar, desvirtua la funció taxativa que li encomanà el Govern, aquest té dret a imposar-li el seu criteri, perquè únicament ell, el Govern, és responsable davant dels poders moderador i legislatiu.

El general Burguete, recent el seu nomenament feu declaracions que podríem anomenar pacifistes. S'havia d'anar—digué—rectament, cap al protectorat. Al cap d'un setmanes, el criteri primitiu del general Burguete sembla que ha estat modificat, i, en la pugna establerta, el funcionari cedeix i triomfa el Govern.

Aquesta és la pura doctrina constitucional. No hi pot haver altre poder que l'executiu, refrendat i mantingut per les Corts, perquè les possibles errades polítiques no admeten altra responsabilitat que la del Govern. Però aquest ens temem que no hagi estat prou explícit, ni prou concret, amb l'Alt Comissari, com no ho ha estat amb la nació. Ignorem l'elasticitat del protectorat; ignorem els medis que'l canalitzaran; ignorem si les operacions realitzades se consideren definitives, epílec de l'acció militar; ignorem l'opinió dels tècnics sobre les possibilitats d'una conquesta ràpida d'Alhucemes; ignorem el veritable pensament d'En Berenguer substituït, com el d'En Burguete, dimitit.

Al mal africà s'ha sumat al mal espanyol de no saber enquadrar les coses per a trobar-les-hi la solució intel·ligent. El sentimentalisme és l'únic sector de l'acció africana, sentimentalisme pacifista en la majoria, i sentimentalisme bèl·lic en la minoria. «Fins al final», criden aquests. «Prou!» responen els altres. I cap dels dos bàndols coordinen el seu pensament, ni expremen la realitat per a saber la possibilitat de la decisió i la seva eficàcia.

La política marroquí està en un tornant decisiu. La pugna, ha arribat a l'instant suprem. Qui triomfarà? La majoria pacifista, o la minoria temerària? La represàlia o la reflexió? Estem, amb la dimissió d'En Burguete, davant d'un episodi que pot entrar en la petita història, o com a epílec o com continuació de 1921. I això, és tota la guerra...

PARADOX

Davant En Pestaña ferit

Qui ha tirat sobre En Pestaña, en la mitja foscor d'un cap-al-tard, a Manresa? Les versions no coincideixen. Una versió hi ha, posada en circulació per la policia de Barcelona, que atribueix el crim a elements del Sindicat Unic, enemics d'En Pestaña per ésser aquest con-

En Angel Pestaña

trari de la Tercera Internacional Comunista de Moscou. Però sembla que aqueixa pista—passi el mot del lèxic policíac—no és la bona. I actualment se'n segueix una altra, que té una direcció diametralment oposada.

Creiem que l'atemptat contra En Pestaña ha d'ésser examinat per damunt dels seus detalls episòdics. Aquests interessin al jutge d'instrucció que porta el sumari. El problema és molt més general i molt més profund. Dels procediments analítics de l'actuació judicial en pot sortir—no ho assegurem—la descoberta dels autors materials del crim. Descoberts que fossin aquests, i condemnats i tot, el problema subsistiria amb la mateixa intensitat.

El cas és que els procediments de violència individual, si es que tenen alguna altra finalitat que la de matar homes, han fracassat definitivament. La seva repetició, la seva perpetuació, és el senyal més clar del fracàs. Quan una acció de violència terrorista dura molt de temps, és que ha fet fallida. I quan els mateixos procediments s'usen per grups diversos, la fallida és encara més grossa i evident.

La reorganització del proletariat català, el ressorgiment de la força obrera catalana ha de partir de la condemna sincera i efectiva dels procediments de violència individual. En els darrers anys han saltat per tot arreu els esquixos de sang, i no s'ha aconseguit altra cosa sinó

alçar davant del terrorisme primitiu, un nou terrorisme, amb mètodes iguals, amb gent de la mateixa mena i fins amb pistoles de la mateixa marca.

En Pestaña és precisament un dels conductors obreristes que han condemnat més clarament i més severament els atemptats. Els condemnà ja en aquella conferència que donà a Madrid temps enrera. És un home de fe. I aquests homes, segurs del triomf de la seva idea, no acostumen a ésser amics de les bàrbares agressions. Tan mateix, en mig de les passions desfermades, les pistoles homicides l'han buscat a ell.

El terrorisme és una mena d'indústria que sols pot reeixir amb la concessió del monopoli. Un grup polític o social que tingués l'exclusiva per a l'acció terrorista, seria l'amo del món. Però aquesta indústria no pot estancar-se. S'obre primer un establiment. Després se n'obren d'altres. I el balanç de la competència el formen les llistes de morts i ferits de les colles en lluita. Els vermells en mataran uns quants de blancs, i els blancs en mataran uns quants de vermells. Uns i altres tenen pistoles i uns i altres tenen pistolers. I ningú vol ésser l'últim de parlar en aquest tràgic diàleg.

Mentrestant, el pur ideal de la societat nova i la vera lliberació del proletariat s'esvaeixen entre els trets. Alguns burgesos hauran caigut. Però la burgesia, com a institució, és la única que hi surt guanyant en aquesta guerra civil del pobre treballador.

FULMEN

Números

En Jordi és un xicot molt aficionat als números. Ell sap els milions de pessetes que fan dos quartos multiplicant-los cinc vegades pel resultat de cada multiplicació. Ell diu exactament les quarteres de blat que cabrien en una escala de cent graons si volgués posar-se un gra al primer graó i anar doblant el número de grans fins arribar al cap de munt. Amb els números hi fa uns jocs malabars que fan quedar tonto.

Vàrem trobar-lo el diumenge passat i va dir-nos:

—Heu vist? L'Ajuntament acaba de llençar miserablement al carrer vint milions de pessetes.

Encara que ja estem avesats a sentir contar malversaments de la nostra Corporació Municipal, la nova va sorprendre'ns i vàrem mirar instintivament en terra per a veure si veíem alguna d'aquelles pessetes llençades. Comprendent En Jordi la nostra sorpresa va dir-nos:

—Vaig a demostrar-t'ho amb números. L'Ajuntament ha fet un emprèstit de 65 milions de pessetes per a una Expo-

sició que, si Deu hi ajuda, s'inaugurarà en 1925. Al donar al públic tot el paper d'un plegat i fent-hi intervenir banquers asseguradors, ha perjudicat a la Caixa municipal de vint milions de pessetes.

—Vols dir?

—Conteu. Donades les obligacions al públic en petites partides, el petit estalvi se les hauria quedat a la par. Hi han municipals al quatre i mig per cent que estan al vol de vuitanta i bé poden pagar-se a cent, les que rendeixen un sis i són, ademés, ben garantides i d'amortització curta. Les han cedides al públic a 94 i mig i si els banquers asseguradors les han tingudes a 90 net l'Ajuntament ha perdut sis milions i mig de pessetes.

—Ja són pessetes.

—Des de primer del passat juliol Barcelona paga l'interès sobre la totalitat de l'emprèstit. 65 milions, en conjunt al set per cent fan quatre milions i mig de pessetes al any. En tres anys tretze milions i mig de pessetes que sumades als sis milions i mig que hem dit fan vint milions. No'n queden més que 45 per invertir a l'Exposició i calculant lo que s'ha fet amb els 25 milions que's porten gastats no és aventurat assegurar que l'esforç fet pel petit estalvi català servirà només per a la construcció d'uns quants locals molt propis per a magatzems d'aufals i trepadella.

Molts més números va anomenar En Jordi, però com que nosaltres ja'n teníem el cap ple no vàrem volguer escoltar-lo més.

Creiem que les xifres d'En Jordi són equivocades, però com que segons sembla, son resso d'una opinió general, convidria que algun diari d'aquests semi oficials com *La Veu*, per exemple, posi les coses al seu lloc explicant el perquè no's feu l'emprèstit a petites partides i a la par, on són els seixanta milions recaudats i quin interès donen els que's guarden.

Convenen les coses clares per a no dar lloc a dubtes.

JEPH DE JESUS

LA GRAN MALALTA

Caminant amb molta pena, de ses xacres sota el pes, l'infeliç truca a la porta del general Frankibreu.

—Senyor general, reclamo l'auxili del seu talent.

Sóc l'Europa, estic malalta... No'm podria da un remei?

—Ai, senyora!... Sé de sobra la dolència que pateix, i amb molt sentiment dec dir-li que em declaro incompetent.

Segueix la pobra malalta avall el desert carrer.

L'obertura de la caça

—Després de les vacances, les caceres eh?

—Ja veuràs, noi, fem com els nostres polítics.

i se'n va a trucà a la porta del diplomàtic Despert.
—Senyor diplomàtic, miri'm! Tal vegada ja em coneix.
Sóc l'Europa, no estic bona...
Vegi si em dona un remei.
—Amb molt gust li donaria, mes seria inútilment: dels remeis que jo elaboro, cap pot servir per vostè.

Torna a seguir la malalta el seu dolorós passeig,
i és para enfront de la porta de l'orador Semprefresc.
—Senyor orador, compadeixi'm arrenqui'm aquest torment!...
Sóc l'Europa, estic malalta...
Vostè em donarà un remei...
—En mal liti vé a buscar-lo.
Remeis aquí... No comprèn que jo, fora dels discursos, no dispo de res més?

Reemprèn la penosa marxa, entre sospirs i gemecs,
i va a aturar-se a la porta del financer Totperell.
—Senyor financer, aquí arribo!
Polsi'm, examini'm bé...
Sóc l'Europa, estic malalta...
Em voldria d'a un remei?
—Senyora, tinc altra feina que ocupar-me de vostè.
Sense un cèntim, i atrevir-se...
Vagi, vagi en nom de Déu!

Avorrida, marejada i perduda ja la fe,
la malalta a la fi truca a la porta del Bonseny.
—Es l'última temptativa que faig... Dongui'm un consell!
Sóc l'Europa, estic malalta...
Sap on puc trobar un remei?
L'interpelat se la mira i respon, molt seriament:
—Veu... Allà hi ha un manicomi...
Crec que és lo que li convé.

C. GUMÀ

L'apòstol del sindicalisme català ha caigut ferit greument a Manresa. Com Crist, també ell cau sota el pes de la Creu de sos idealismes.
L'apòstol del nacionalisme, En Macià, ha anat a saludar-lo en son llit de dolor.
Que'n podrien fer de feina aquests dos homes junts per la força de sos ideals!

Vilamar

Poques vegades havíem sentit la intima satisfacció, com la que sentírem en la visita efectuada el dia 25 del passat agost, en ocasió de fer-ho l'Ajuntament de Barcelona, a la colònia escolar establerta a Calafell i coneguda, molt encertadament, per República de Vilamar.

No tan sols han de tindre en compte la importància que pel noi té l'instrucció primària, car aquesta si no va seguida d'una ensenyança superior o bé d'una ferta brega en la vida, sense deixar de tindre importància, no la té pas definitiva. Hem de considerar que als nostres infants s'ha de procurar, en lo possible, donar-los-hi aquella preparació que els faci aptes per a comprendre i valorar justament la vida que estan destinats a viure.

Totes aquestes coses, tot aquest fi, l'omple abastament la República de Vilamar. Ella, composta de sis viles, quines viles elegixen el seu representant, quins a la vegada componen el Consell de la República, subjecte com és natural al Consell Superior de Professors, una mena de poder moderador, dona la sensació, an els infants que an ella resideixen, d'una responsabilitat que amonora en gran part la importància, moltes vegades excessiva, que's dona an els actes que després, quan homes, es veuen forçats a intervenir.

També és interessant la República de Vilamar de Calafell, sots l'aspecte de que la noia té igualtat de drets i deures que el noi fent aquesta convivència que mutuament rebén la influència de la seva diferenciació de caràcters, establint-se entre ambdós sexes una estimació i convivència que indubtablement ha de donar profitosos fruits, inclús en el sentit moral, portant-lo a un major refinament.

Bellament els senyors Gassol i Barbeny, en agradosos parlaments, ens feren conèixer, l'un, l'esperit de la república d'infants; l'altre, la tasca de la Secció de Cultura del nostre Ajuntament.

El Batlle de Barcelona contestà a ambdós senyors, felicitant-los per la tasca

portada a cap i a la vegada que acceptà el títol de Veguer, que gentilmente li ofrenaren els petits republicans, honorà a la República de Vilamar, nomenant-la carrer de Barcelona.

Resumint, que quan es vol treballar es pot i per ara la Secció de Cultura vol i treballa. Que duri força aquest entusiasme pel bé de tots.

La violència catòlica

L'atemptat de que ha sigut víctima En Pestaña, ha donat peu a l'església catòlica per a la comissió d'un segon atemptat, no menys reproable que'l primer.

Aprofitant l'estat de postració i de inconsciència de l'esclavat propagandista del sindicalisme espanyol, defensor de la causa treballadora, un sacerdot, o un conciliàbul de sacerdots, a sang freda, aprofitant l'absència de la família, que per respecte i amor al ser volgut hauria rebutjat l'extemporània cerimònia, per antitètica a les condicions del lluitador de consciència lliberada, han realitzat l'acte d'aplicar al mal ferit l'anomenada extremaunció.

Serà llei catòlica oferir els auxilis espirituals a tota persona en el cas peremptori, apurat, d'un presumible desenllaç vers l'altra vida, i en la situació privilegiada de que disfruta a Espanya la religió dels avis i de l'Estat; de poca cosa ens serviria evidenciar-li que, per poc pietós que sigui el seu Déu, no podria exercir venjança en els casos tràgics i imprescindibles, contra els que deixen el món sense haver-se predisposat per a la admissió d'aitals auxilis.

El cas d'En Pestaña és molt diferent. No es tracta d'un innominat, a qui els ulls catòlics poden suposar-lo creient de les seves litúrgies. Tots sabien i tots sabien quines eren les idees del ferit, i com el seu apostolat i el seu intel·lectualisme despert l'havien aixecat a la categoria d'institució.

Altament, perquè es vegi fins a quin punt arriba la pulcritud de la religió imposada, cal recordar que quan ha emme-

nat les seves colles rabioses a la destrucció de l'enemic, s'ha preocupat ben poca cosa de la sort que pogués cabre a les ànimes robades violentment a la vida d'aquest món, i no és pas tan lluny la històrica nit de Sant Bartomeu, tràgica pels hugonots, que haguem oblidat aquella manifestació crudel del prelat sanguinari parlant dels morts d'ambdós bàndols escatífens: «No els trieu, ja els triarà Déu a l'altra vida»!

Aqueix prelat no compartia l'opinió dels que a Manresa han realitzat un atemptat contra la dignitat i la consciència d'un convençut, que no podia repudiar-lo, pel seu estat deplorable, com per enxiquir el comès feia poca estona per quatre bojos venuts a la passió salvatgina dels homes.

J. COSTA I POMÉS

Somni d'istiu

En una de les sestres quotidianes, únic esbarjo que'm permet el meu accidentat estiu, vaig quedar-me adormit d'aital faiso, que tantost va rebre'm en sos braços l'inefable Morfeu, vaig entregar-me al més pregon i deliciós dels somnis.

Somniava, oh felicitat!, que per damunt dels capdills de sang d'orxata que patim a Catalunya va eixir-ne un d'es-pontani, tenaç i decidit que entrà tot seguit de ple en el cor del bons patriotes freturosos de lluitar per la santa causa de la independència, car d'aquest planter patriòtic, malgrat les desercions i desenganys soferts, n'abunda encara en aquesta terra digna, per la seva perseverància i abnegació, de major sort i més llibertat.

El capdill del somni que no tenia comparació amb cap dels que amb tanta resignació suportem, sense cap Assemblea de parlamentaris prèvia, ni cap invocació a l'Espanya gran, guiat tan sols per un anhel de justícia i apoiat per un estol de patricis de cor, disposats a retre tribut a l'ideal, abrandà al poble impregnant-lo de patriotisme, el qual, generós com sempre, conquistà la seva llibertat i desen-

Batallades de tot arreu

DERROTA

Seguim la crònica de la famosa guerra sostinguda pel govern Sánchez Guerra contra els funcionaris de correus.

Com ja és sabut, el govern sense que sofrís cap baixa, prengué en mig d'entusiàstiques aclama-

El comitè de vaga dels empleats de Correus

cions, el Palaco de Comunicaciones, com si diguessim el punt fort de l'exèrcit enemic.

Però el Cos de Correus que era un cos fort, robust, talment com si hagués fet de molt temps ençà gimnàsia sueca, resistí l'embestida i digué: *¡vale más honor sin destino, que destino sin honor!*

¡Ola! hauríem dit nosaltres si els haguéssim tin-

Correspondència i paquets postals amuntats durant la vaga

gut davant. Així parlen els homes i les dones, quan convé, i els nois i noies, amb modors i principis i educació, i tots els cossos serranos, *sandungueros i con circumstancias*.

Alça, ja tenim el govern empanat, sense sapiguer per on guiar-se i encarragant a correu-tes específics de tota mena per a fer-se passar el mal de cap.

La cosa està compromesa, la situació és difícil, cap de les forces avença. *¿Quién de los dos vencerá?* que haurien dit aquells del destí i de l'honor.

Però ai! fillets que la cosa s'embolica! Comencen les forces contràries al govern a perdre posicions. Els quefes, com si diguessim els generals de l'exèrcit, veient que perillava la seva corresponent posició, que les passarien molt negres per a fer portar capell a la dona i a les nenes, que haurien de deixar la llotja del terç al pis del «Real», que ni tan sols el diumenge podrien passejar-se en cotxe pel «Retiro», que el pis que per miracle anaven pagant també feia flaira de socarrim, acordaren pactar... i planxal la desfeta ha sigut general.

Com un record d'aquesta feta gloriosa, en queden un munt de lletres que no han arribat encara avui al seu destí, un pilot immens de premsa venuda a un drapaire per quatre quartos o cinc, que a nosaltres no ens vé d'un, i el processament del Comitè de Vaga que fa l'efecte d'ésser l'estat major d'un exèrcit copat.

Aquests bons senyors que tan desinteressadament es prestaren a formar part del Comitè de Vaga, ara tindran ocasió de fer disposicions sobre l'honor i l'estòmac. I podran veure que així com, per exemple, l'amor a tots ens fa perdre el coneixement, a molts, la majoria a aquí i a tot arreu, la panxa els fa perdre l'honor i si no perden res més és perquè no tenen res més per perdre.

AÚSTRIA

Pocs pobles, si deixem apart a Rússia, han sofert i sofreixen tant com la pobre Àustria. Reduïda a la mínima expressió, carregada de deutes per les cargues feixugues que sobre d'ella han

imposat, fa esforços per a no sucumbir en mig de l'afrosa misèria en que's troba.

Hem nomenat Rússia. Es veritat que an allí la fam s'ha deixat sentir de debó, però potser si fèssim la comparació amb Àustria trobaríem que els sofriments de la primera són incomparables amb els de la segona.

Creguda que un mitjà per a salvar-se fóra la seva anèxia a Alemanya ho ha demanat mil voltes. Sempre li ha sigut negat en raó de que fóra un perill per la tranquil·litat europea, com si no ho fos un poble famolenc, que vé perdent totes les esperances de vida i que veu, mentrestant, que gent estrangera, com mosant-se de la seva misèria, la invadeixen fent el còmode, però ridícol paper de *nouveau riche*, no poguent tindre per l'embotament de la sensibilitat un gest de commiseració per un poble que's mor.

Darrerament Àustria en un prece suprem, acudí a la Societat de les Nacions. França, més ben dit, els homes que dissortadament governen França, també hi han acudit, posant per condició prèvia als socors, la reforma de l'administració austriaca i la gendarmeria que garantízi l'ordre del país.

Són gent d'ordre, vaja. No hi ha dret de demanar ordre a un poble que té gana, fam. I si se'l vol tindre quiet, en lloc de reformes administratives, en lloc de gendarmeria, se li dona menjar.

Sembla estrany que ni en el Vaticà, ni en lurs relacions amb les reialeses, no ho hagin après tot això En Poincaré i companyia. Es que tots plegats de la fam només en coneixen la teoria.

COLLINS

Ha mort Collins, el President del Govern provisional d'Irlanda. Primer Griffith ara Collins... No és tan fàcil pactar amb l'enemic quan hi ha qui està dispost a aplicar el càstic.

Magistral fou sens dubte la maniobra política dels anglesos al fer com qui reconeix a la nació irlandesa. Per un moment sembla que el foc anava apagant-se. Però no era pas que el foc s'apagués; fou la confusió de primer moment i una vegada feta la reacció, els patriotes irlandesos es donaren compte de que se'ls volia enganyar. Aleshores foren tiellats de traidors, de rebels a sa casa, els

mateixos que dies abans lluitaven al costat d'ells els empaitaven com a gossos.

Ja no foren els *sinfeiners* els homes valerosos, el que tot ho sacrificaven per la independència de la seva pàtria, sinó uns homes malvats, enamorats del pillatge, fascinosos i amics del crim. Mr. Collins i els que'l seguien proclamaven arreu que tan sols es tractava d'una partida de malvats els que no's volien sotmetre. I En De Valera, l'home que ho ha donat tot per Irlanda, era entre aquests.

El dret de la guerra ha fet que deixés d'existir Mr. Collins que veia somriure el pervindre davant seu sense pensar que aquell somriure equivalia a l'esclavatge de la pàtria que ell deia defensar.

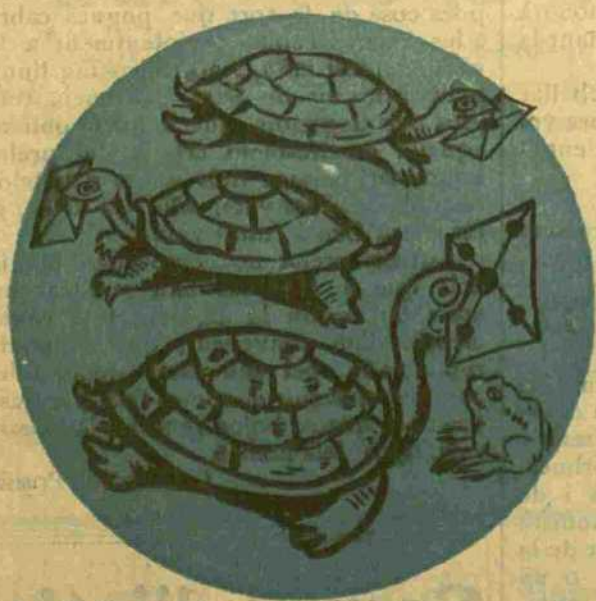
Quiscú ha dit crim a la mort d'aquest home públic irlandès. Crim no ho és tenint en compte que tots els pobles maten dient que fan justícia i, en aquest cas, la justícia està molt més ben feta que en altres.

Irlanda pels sacrificis que porta fets, té dret a l'absoluta independència i ha de desfer-se de tot lo que això s'oposi. Cosa que no podem dir nosaltres que comencem per no sapiguer castigar.

Mr. Collins, xef irlandès, assassinat recentment

COSES DE LA SETMANA

Lo de Correus va com una seda.

La seguretat personal és absoluta en tota Espanya

Lo del Marroc va a pedir de boca!

tenent-se de les negatives que a les demandes de llibertat foren trameses per l'estat opressor, es procedí, idènticament a la fàiso de Irlanda, a la constitució de l'estat català en forma de govern republicà, talment com si s'hagués anat d'acord amb les profecies llençades des de les columnes del cèlebre *Imparcial* per un in-nominat autor i amb els exabruptes vomitats per l'inèdit Amós Salvador. Res que la providència abandonà a tots els Royos Vilanova, i la formació de la nacionalitat era una esplèndida realitat.

Pet de Segadors i de Marsellesa a tot drap. Visques a Catalunya lliure sense respirar. Honors al gran capdill.

Quin devassall de bullici i de satisfacció! Mes all en mig de tanta felicitat vaig despertar-me i oh terrible dissort del destí! Co que acabava de somniar era cert, però no havia ocorregut a la nostra terra malaurada.

Era allà al Marroc, on un indòmit capdill moro, a qui es volia fer sotmetre a certa dominació disfressada amb el nom de civilització, el qui s'havia rebelat constituint la novella República del Riff.

Però que hi farem si aquella gent es tan salvatge!

PUR-I-TÀ

NOTES DE FORA

BREDÀ

A Breda hi han dues empreses d'autos que fan el servei a l'estació. Una perteneix a l'antic tartaner que ja en vida dels seus avis feien aquell servei. L'altra empresa fou fundada no com a competència, sinó sols per a castigar al dit tartaner del crim de pertènixer a una societat popular i no haver volgut donar el vot dels masovers a favor dels cacics del poble.

Per eix motiu els dits cacics iniciaren una subscripció tan popular, que sols ells i els que prengueren entrar-hi com a empleats o intermediaris s'hi subscribiren, els uns per a comprar vots, els altres per a treballar poc i cobrar i els últims per a comprar els autos vells que'ls hi feren passar per nous. Els accionistes quedaren reduïts als ex alcaldes, alcalde actual, jutge, qui és el gerent, llopada jesuítica, i algun comerciant viu de fora poble.

L'alcalde immediatament senyalà com a punt de parada dels seus autos el millor punt de la plaça, i prohibí en els de la competència d'ocupar cap lloc cèntric obligant-los a posar-se en un reconet amagat del poble. Un dia el mateix alcalde que anà a l'estació a fer passatgers, sense motiu presentà una denúncia contra l'ex tartaner per haver injuriat a l'autoritat que feia de reclam i mosso dels autos, denúncia que'l digne jutge de Santa Coloma no volgué admetre per no haver existit tals injúries a l'autoritat.

En canvi la dita companyia feia conduir els seus autos per individus als qui havia obligat a pendre accions i que no eren xòfers ni estaven capacitats per a conduir-los, i ocorregué que un dia l'auto volcà havent-hi desgràcies, que foren denunciades per la premsa. El jutjat hi tenia de pendre part, però com el jutge municipal era el gerent de l'empresa, l'assumpte quedà mort. L'únic que'n sortí perjudicat fou el pobre conductor al qui havien obligat a conduir l'auto sense tenir el

títol de xòfer, al que li indicaren que fugís del poble i al que, segons diuen, per indemnització a la companyia li feren deixar els cent duros que hi tenia.

Per a acabar amb la competència, dos joves decidits afiliats al partit caciquil, i dignes de figurar en el requeté, prengueren la resolució d'acabar amb el servei contrari, i montats en un «David» que conduïa un d'ells que no posseïa el títol de xòfer, embestiren l'auto de l'ex tartaner que anava carregat de passatges, destruint-li una roda i no ocorregué desgràcies mercès a la perícia del conductor de l'auto atropellat.

I ara han fet venir dos homes de fora (així diuen ells), per a matar la competència, ja que són dos valents capaços de treure d'una manera o altre a l'ex tartaner. Així obren els cacics jesuïtics d'aquest poble que serien bons per autoritats inquisitorials. X.

ARENYS DE MUNT

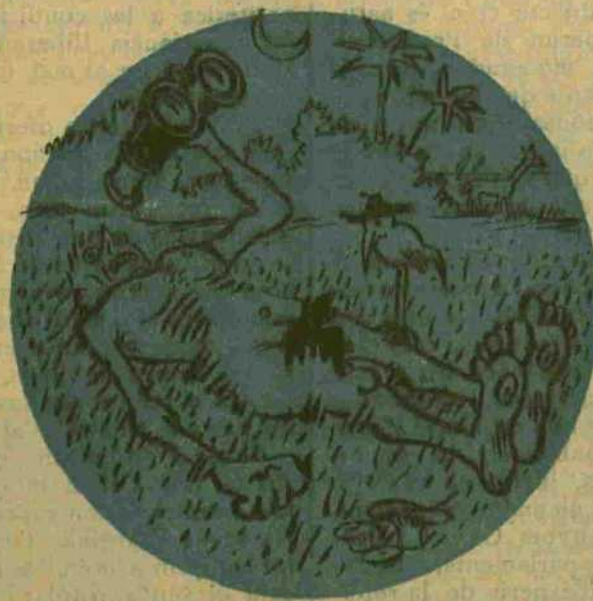
La «Juventud Republicana» d'aquesta població organitzà per al dia 27 d'agost una gran festa republicana, convidant a tot el poble a que prengué part en ella.

Lluïdíssima fou la hermosa festa cívica; el poble d'Arenys de Munt demostrà que té sentiments republicans ben arrelats. Fou, com deia el programa, un acte d'afirmació: l'entitat citada inaugurà la seva bandera amb una brillantor que convertí l'acte en un dels més importants que'l republicanisme local hagi celebrat.

Cap allà a les 10 del matí una comitiva de la «Juventud Republicana» anà a rebre les diverses comissions de centres de la costa com: el «Radical», de Canet; «Eraternitat», de Calella; «Casa del Poble», de Blanes; «Radical», de Mataró; «Casa del Poble», de Badalona, i altres que arribaren amb llurs banderes. La orquestra la «Unió Calellenca» acompanyà el seguici tocant hermoses peces.

Cap allà a las 11 la manifestació s'encaminà a Subirans, a la masia *Cala Mar* on, després de dinar, en la cascata de la masia, es celebrà un gran miting en el que parlaren diversos oradors, resumint els discursos el diputat provincial don Josep Giró.

Fou, en conjunt, un acte hermosíssim, una diada d'expansió cívica, de fraternitat popular i d'afirmació republicana.—C. M.

—Diu que tot s'anirà normalitzant... A veure si veig les subsistències!

VEUS DE LA OPINIÓ

Notes de nacionalisme i socials

El triomf de la causa de Catalunya no creiem que arribi a ésser obra de les actuals generacions dels vint als trenta i dels trenta als quaranta anys. No parlem de les dels quaranta per amunt que hi són indiferents o repatanis, o hi simpatitzen amb complet platonisme. Ens mantindrem en aquest subjectivisme rebel que venim observant des de tants anys i que quan menys devem presservar de crisis com la soferta darrerament, perquè el conservar el foc ben encès fa que'ls petits se'n arroentín (aqueixos imiten sempre als grans) i creixin ben patriotes. Revolució aqueixa, junt amb la de l'Ensenyança Catalana, humil i pacífica de la qual no s'en poden donar prou compte els contraris.

El Catalanisme no'l mataran com creuen el senyors del obliterat criteri de la uniformitat, sinó que amb puixança o decadència política subsistirà perquè està encarnat en tota manifestació de la vida nostra; perquè continua essent un moviment, un estat sentimental col·lectiu i no un partit.

La vida moderna i els capgiraments socials, van llevant austeritat a les costums dels Catalans. La virtut de l'estalvi quasi bé no existeix; la falta d'ordre en les llurs és poc menys que general, les superfuitats i l'ostentació vana van ensenyorint-se de les classes modestes.

Actualment quines expremudes contra els contribuents per a treure'ls-hi el poc suc que'ls queda! Es clar! Al ex-

terior guerra; interiorment projecte Exposició i Metropolità. Com ho pagarem! En quant a ço darrer si es portés a cap ben honradament res tindriem que dir-hi. Benhaja la grandesa de Barcelona, encara que a dir veritat, preocupa potser massa l'engrandiment material i poc el progrés moral i això no és just i tots ens ressentim perquè van sorgint noves dificultats en el viure. Darrerament s'ha agreujat amb les cèlebres dietes als diputats, obra principalment del funestíssim ex emperador del Paral·lel.

Quantes rapacitats a dintre i a fora amb la capa del patriotisme i de l'amor a la Ciutat!

A. F. I. B.

REPICS

De fora vindran, que de casa eas treuran.

Això és lo que ara podrà dir En Lerroux, doncs a causa d'aquella carta que ja deiem la setmana passada que ell envià an En Sánchez Guerra, les Joventuts Radicals el volen expulsar del partit.

D'aquí uns dies potser demanarà l'almoïnà de pòguer-se refugiar a Ca'n La Cierva o a Ca'n Romanones.

Homs de diferents sectors del nacionalisme radical, fan treballs per a portar a cap la constitució d'un partit d'extrema esquerra nacionalista.

Com que entre aquests homes hi han figures de molt prestigi, com són En Macià, el Dr. Llorens, el Dr. Agudé Miró i En Noguera i Comet, no dubtem de que, si volen, podran fer quelcom positiu i de resultats immediats.

Fa uns dies que s'ha tornat a reunir l'Assemblea de la Mancomunitat per a reemprendre de nou les seves tasques.

Però sembla que hi haurà un bon xic d'all-i-oli, doncs hi han diputats que volen dir coses que couran un xic.

Al menys que's vegi que el nostre Parlament no és una cosa morta com el de Madrid.

El general Burguete ja és ex Alt Comissari del Marroc.

No sabem encara ben bé si és ell qui ha donat la llaua al Govern o bé si aquest l'ha donat a ell. Lo que sí sabem és que marxà molt *farruco* i ara torna molt trist.

Abd-el-Krim per ara continua fresc com sempre, i els pobres soldats somniant amb la seva llar. Qui serà Comissari? *Chi lo sà!*

Les nacions, amb tot i la Societat de Nacions, no volen desarmar, però sembla que la Natura les hi té un xic d'interès amb que això del desarme sia un fet, i de tant en tant ella per sí sola el porta a cap.

Ara li ha tocat el torn a França, a qui se li ha enfonsat un cuirassat dels més grossos.

Tan-de-bó s'enfonsessin tots; potser així eas estalviariem llàgrimes tots plegats!

Les conclusions de l'Assemblea que tindrà lloc el dia 10 del corrent al Centre de Dependents, són:

1.ª Les entitats que firmen, demanen el reconeixement de l'existència de la Nació Catalana.

2.ª Afirment que és necessari que Catalunya pugui governar-se per sí mateixa i sense ingerències estranyes.

Segons ens diu el Centre, les adhesions rebudes són molt nombroses i de qualitat.

Nosaltres sols podem dir que ens alegrariem de que els actes que a l'entorn d'aquestes conclusions es preparen tinguessin un èxit ben falaguer